

Slovenski REPUBLIKANEC

(prej Avtonomist)

Glasilo Slovenske Republikanske Stranke kmetov in delavcev.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Breg št. 12. II.
Telefon 119.

Izhaja vsak petek.

Mesečna naročnina 5 Din. — Cene oglasov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Pri malih oglasih vsaka beseda 50 par.

Št. 3.

Ljubljana, dne 16. januarja 1925.

Leto V.

Kaj hočemo?

Lastno zakonodajo na tistih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Naš odgovor na vabilo g. dr. Korošca.

V soboto je objavil »Slovenec« razgovor svojega sotrudnika z voditeljem SLS g. dr. Korošcem.

Taki razgovori so navadno umetno narejeni, celo takrat, če res pride kakšen časnikar kakšnega politika kaj vprašat. Navadno se oba dogovorita o vprašanjih, na katera bo politik odgovarjal, in odgovore politik narekuje, včasih pa tudi politik sam napiše kak članek o dnevnih dogodkih v obliki razgovora. Ako res razgovor ni izmišljen, je odgovoren za vsebino vprašanj in odgovorov vedno politik in ne časnikar, v našem slučaju torej g. dr. Korošec.

Nas zanima predvsem, kaj je odgovoril g. dr. Korošec na vprašanje, če bodo Radičevci (republikanci) v Sloveniji volili skupaj s Slovensko ljudsko stranko.

Na to resnično ali od njega samega si postavljeno vprašanje je g. dr. Korošec odgovoril:

»Odklanjamo vsako agitacijo, da naj Radičevci sedaj volijo z nami, ker je Radič zaprt ali ker jim stojimo v borbi ob strani. To bi bilo grdo, bi ne bilo fair. Odločno odklanjamo! Toda slovenske radičevce in republikance slej ko prej, če hočejo dobro slovenskemu narodu, vabimo, da volijo sedaj z nami, ker to danes nujno zahteva slovenska stvar. Nihče ne bo vprašal, koliko ima Radičeva ali republikanska stranka glasov na Slovenskem, pač pa vsakdo, ali jih ima Slovenska ljudska stranka več ali manj kot zadnjič. Slovenska ljudska stranka je danes slovenska stranka »kat' eksohen« (= čisto slovenska stranka). Njej je usoda ali čas ali kakor bočete reči, poverila v teh težkih dneh brigo in borbo za Slovenstvo, za slovenski jezik, slovensko zemljo in slovensko ljudstvo.«

Razžaljivo vabilo.

Te besede g. dr. Korošca smatramo lahko brez vseh pridržkov kot vabilo, naj slovenski republikanci glasujejo 8. februarja za Slovensko ljudsko stranko. To vabilo je toliko pomembnejše, ker je zanj odgovoren sam voditelj SLS g. dr. Korošec.

Vabilo prihaja nenadoma in popolnoma nepričakovano. Mi vsi vemo, s kakšno divjo strastjo so se zagnali na slovenske republikance vsi časopisi one stranke, ki jo vodi g. dr. Korošec. »Slovenski Gospodar«, »Domoljub« in »Slovenec« so namekali toliko blata, toliko laži in toliko obrekovanja na slovenske republikance in na njene glavne zastopnike, da smo se tega navala komaj ubranili! Na deželi pa agitatorji SLS nikogar bolj ljuto ne napadajo kakor ravno republikance! Sedaj pa kar naenkrat tako sladko vabilo, naj volimo Slovensko ljudsko stranko, ali z drugimi besedami, da naj volimo mi republikanci monarhistično stranko!! Ta je že nekoliko debela! Tako vabilo je za nas naravnost razžaljivo, ker nas smatra g. dr. Korošec za silno pokvarjene ljudi, če misli, da bomo svoj republikanski program zatajili kar čez noč! Zakaj se pa SLS ne

če odločiti za republiko? Zakaj naj ravno mi zatajimo svoje republikansko načelo na korist monarhistični SLS?

»To bi bilo grdo!«

G. dr. Korošec pravi: »Odklanjamo vsako agitacijo, naj bi Radičevci sedaj volili s Slovensko ljudsko stranko, ker je Radič zaprt ali ker jim stojimo v borbi ob strani. To bi bilo grdo!«

Naj nam g. dr. Korošec ne zameri vprašanja: Ali vrstice, ki jih je on sam napisal ali dal napisati na naslov slovenskih republikancev, niso agitacija, naj mi republikanci glasujemo za SLS? Mi ne rečemo nič, da je taka agitacija grda — on sam je napisal besede: »To bi bilo grdo, bi ne bilo fair!«

Res grdo in sicer strahovito grdo pa bi napravili slovenski republikanci, če bi se sedaj, ko je Radič zaprt in ko vse oblasti, od najvišje pa do najnižje, republikance preganjajo kot zajce, izneverili svojemu republikanskemu programu, če bi pustili svoje tovariše sramotno na cedilu in glasovali za monarhiste! To bi bil res svetoven škandal in za nas večna sramota! Te sramote pa si mi ne bomo nakopali nikdar na glavo, ampak bomo tudi v nesreči vračali zvestobo za zvestobo! Nas lahko preganjajo kakor nas hočejo, nam lahko razveljavijo vse naše glasove, nas lahko zapirajo, toda mi se ne bomo udali, ker vemo, da mora priti čas (in ta čas že prihaja), ko bomo zmagali na celi črti!

Vsak za republikance oddan slovenski glas bo pomenil najostrejši protest proti nasilnim metodam sedanje vlade in zato bomo volili in glasovali 8. februarja republikansko!

Kaj zahteva slovenska stvar?

G. dr. Korošec pravi dalje, da »zahteva slovenska stvar«, da volijo slovenski republikanci monarhistično Slov. ljudsko stranko! G. doktor nam bo že oprostil, da mislimo mi nekoliko drugače. Naše mnenje je, da zahteva »slovenska stvar« danes, da glasuje cela Slovenija za republiko, in ne za kakšno monarhistično stranko! Slovenska stvar zahteva, da se cela država preuredi v republikansko-federativnem smislu, sicer Slovenci nikdar ne bomo imeli besede na svojih tleh!

»Nihče ne bo vprašal!«

G. dr. Korošec pravi dalje, da ne bo nihče vprašal, koliko ima republikanska stranka glasov na Slovenskem, pač pa bo vsakdo vprašal, ali jih ima SLS več ali manj kot zadnjič.

Tu se g. dr. Korošec zelo moti! Mi pravimo, da bo svet ravno to vprašal, koliko glasov je v Sloveniji za republiko, ne pa koliko jih je za SLS! G. dr. Korošcu radi verjamemo, da bo on vprašal če ima SLS več ali manj glasov kakor zadnjič, drugi ljudje bodo pa drugače vprašali! Zato bo že boljše, če bo svet natančno izvedel, koliko glasov je v Sloveniji za monarhijo in koliko jih je za republiko.

Pri zadnjih volitvah je dobila SLS mnogo glasov od ljudi, ki niso pristaši SLS. A kaj je naredila SLS? Vse njeno časopisje je pisalo, da so vsi za SLS oddani glasovi bili oddani samo za SLS, ne pa za nekaj čisto drugega! Tako bi se zgodilo tudi danes! To pa je iz ozirrov na bodočnost kvarno in mnogo boljše je, da vsak sam natanko ve, kaj in koliko ima in koliko ne. Taka ugotovitev prav nikomur ne bo škodovala.

»Slovenska stranka.«

Končno pravi g. dr. Korošec: »SLS je danes slovenska stranka do skrajnosti. Njej je usoda ali čas ali kakor hočete reči, poverila v teh težkih dneh brigo in borbo za Slovenstvo.«

Prav ima g. dr. Korošec, če pravi, da je SLS danes slovenska stranka. Kako dolgo pa je še tega, ko SLS ni bila prav nič »slovenska«, ampak se je kar topila samega »jugoslovanstva«? Ali naj še enkrat naštevamo dokaze za našo trditev, ki smo jih objavili v »Sl. Republikancu« dne 5. decembra? Po naših mislih bi bilo boljše, če bi g. dr. Korošec o tej zadevi raje molčal, kajti tudi on ne more spraviti s sveta zgodovinske resnice, da je SLS postala zopet slovenska stranka pod

pritiskom »Avtonomista!« Ta zgodovinska resnica mogoče temu ali onemu ni prijetna, zato pa ostane še vedno res, kar je res. Zato pa je tudi nekoliko preponosna trditev g. dr. Korošca, da je »usoda ali čas« poverila Slovenski ljudski stranki brigo in skrb za Slovenstvo, ker je čisto lahko tudi mogoče, da je »usoda« poverila skrb za Slovenstvo slovenskemu ljudstvu samemu in ne ravno politični stranki g. dr. Korošca! Slovenski narod je živel, ko še g. dr. Korošca in SLS ni bilo in bo živel še tudi dalje, ker črpa svojo moč sam iz sebe in ne iz te ali one politične organizacije.

Odklanjamo!

To so razlogi, ki nas silijo, da vabilo g. dr. Korošca vljudno odklanjamo. Nas silita naše načelno republikansko stališče in pa zvestoba do naših preganjanj in zatiranj republikanskih prijateljev, da glasujemo 8. februarja vsi kot en mož za republiko, ne pa za monarhistično SLS.

Pripravljeni pa smo sodelovati v prosep Slovenstva z vsakomur, kdor je pošten in zaveden Slovenec. O tem pa bo čas govoriti po volitvah. Najprej mora pa vsak vedeti, kaj ima!

Ne obupajte!

Hrvaški listi poročajo, da je sodišče v Zagrebu dva dni razpravljalo o pritožbah Stefana Radiča in njegovih tovarišev in je sklenilo:

1. Pritožbi Stefana Radiča in njegovih tovarišev, da je vlada kršila njihovo poslansko imuniteto (nedotakljivost), se ne ugodi.

2. Ugodi se pritožbi dr. Mačka in tovarišev proti preiskavi radi zločina po členu 1. točka 1, 2, in 5 zakona o zaščiti države in se radi tega kazensko postopanje proti njim ustavi.

3. Ugodi se pritožbi dr. Mačka, dr. Krnjevića, Predavca in obeh Košutičev proti temu, da so jih postavili v preiskovalni zapor.

4. Zavrne se predlog državnega pravdnika, naj se proti omenjeni petorici postopa radi organizirane propagande, češ da naj se vojaški obvezanci ne odzivajo vojaški dolžnosti. Kazensko postopanje v tej zadevi se ustavi.

5. Po § 10. poslovnika za kazensko sodišča ostane Stefan Radič še v zaporu, dokler ne bo rešena njegova pritožba zaradi kršenja imunitete, ker je odrekel sodniku vsak odgovor.

Proti tej razsodbi je vložilo državno pravdnništvo priziv (rekurz) na višje sodišče. Če bo višje sodišče izreklo, da je vlada kršila poslansko imuniteto, bodo vsi aretiranci s Stefanom Radičem vred izpuščeni, če pa ne, bodo izpuščeni vsi izvenzemci Stefana Radiča.

Utemeljitev: Sodišče je izreklo, da »kmečka internacionala« ni isto kakor »tretja internacionala«. Politika Hrvaške republikanske stranke je bila vedno miroljubna.

Hrvaški poslanci niso bili na Dunaju na sovjetskem poslaništvu zaradi komunistične propagande, ampak zaradi političnih informacij.

Glede Radiča pravi sodišče: Stefan Radič je preiskovalnemu sodniku odrekel vsak odgovor, češ da ga ščiti poslanska nedotakljivost! On zahteva poseben sklep sodišča, ali ga ščiti poslanska imuniteta ali ne.

Vsa poštena javnost se je odzvala, ko je zvedela za to razsodbo. Zagrebško sodišče je s svojim izrekom vlado sijajno postavilo na laž!

Nasilja in preganjanja na Štajerskem.

Republikansko gibanje na Štajerskem je danes silno močno, posebno ob meji. Naša republikanska moč seveda silno bode v oči one, ki bi sami radi bili tako močni kot smo mi, in zato ugibajo noč in dan, kako bi nas zatrli ali pa nas zgoljufali v svoje skrahirane stranke. Poskušali so in še poskušajo z lepimi besedami, tudi denarja ne stiskajo, ampak ga sipljejo med ljudi kot vrab točo, toda vse nič ne pomaga! Republikanci drže!

Kar pa ne gre zlepa, naj bi šlo zgrda. Kjer ne pomaga denar, naj pomagajo ječe in bajoneti. Tako si

mislijo naši slavni oblastniki in začeli so izpreminjati lepo slovensko štajersko deželo v politično Macedonijo!

Šest let so se nam lagali, da smo »ujedinjeni in svobodni«. Da, ujedinjeni smo! Kakšna pa je naša svoboda, posebno politična svoboda? Poglejmo!

Pošta pleni naše liste!

Zvedeli smo od svojega zaupnika, da je zadnja številka »Slov. Republikanca« pošta v Ptujju enostavno zaplenila in je ni razposlala naročnikom, kakor bi bila njena dolžnost!

Republikanci na Štajerskem!

Vaša škrinjica na Štajerskem je edino le

2.

To je škrinjica

Slov. republikanske stranke kmetov in delavcev.

Murnovi kandidatni listi neki Panjan iz Čudnega sela pri Dragatušu, ki je bil vedno komunist ter je bil l. 1923 tudi **komunistični kandidat** za črnomeljski okraj. Zelo imeniten je tretji Murnov kandidat, neki Sercelj iz Semiča. Ta je nam še septembra meseca 1924 pisal, da je zvest somišljenik SLS. Ko so bile razpisane volitve, nam je 3. decembra 1924 poslal obširen svoj življenjepis ter se je ponudil SRS za kandidata. Seveda ni prišel v poštev, ker ga nobena organizacija ni poznala. Sedaj ga vidimo na Murnovi kandidatni listi. Četrty Murnov kandidat je neki Martin Preber iz Valčevasi pri Semiču. Ta se je decembra meseca ponudil za čuvarja naše škrinjice v Semiču, **če ga plačamo** za ta posel. No, odbili smo in šel je med Murnove »kandidate«. Okoli političnega špekulanta Murna in vojnega dobičkarja se je zbral torej pravi »cvet«. Ljudstvo seve to grdo igro dobro vidi in bo Murna posadilo 8. februarja na hladno. Somišljeniki, republikanci!

Kaj nam pišejo kmetje?

Kmet iz občine **Sinja vrh** nam piše: V vednost vsemu slovenskemu narodu, posebno pa še somišljenikom republikancem. Glede našega slovenskega republikanskega kmečko delavskega gibanja pravim podpisani sledeče: Vse slovensko časopisje naših nasprotnikov, posebno „Domoljub“, udriha po g. Prepeluhu in mu predbaciva in nanj meče razne nepoštenne grehe. Res da g. Prepeluh ni brez greha, ker ni prišel šele danes od sv. krsta, ampak je mož v najboljših letih in ima tudi človeške slabosti kakor jih imamo vsi. Kar pa ni res in tudi res biti ne more, je to, kar nasprotniki g. Prepeluhu očitajo. Vodja našega slovenskega republikanskega kmečko-delavskega gibanja je g. Albin Prepeluh, ki je Slovenec in poštenjak. Mi smo ga sami izvolili in mu zapuhal vodstvo svojega pokreta, mi kmetje in delavci. To nam je svetoval tudi g. Stefan Radič, ki ga naj Bog živi še mnoga leta. Zastonj se peni dr. Korošec. Ga predobro poznamo in tudi druge predstavnike slovenskega ljudstva, ki so zatajili dobrobit svojega naroda in skrbeli samo zase in za svoj obstoj. To so kapitalisti, militaristi in vsi skupaj monarhisti. Gospodje naši sovražniki in nasprotniki pa naj vedo, da našega pokreta ni ustvaril gospod Prepeluh, ampak ustvaril ga je **duh časa**, najbolj pa je pomagalo nepravilno državno gospodarstvo, ki je tudi kmeta prisililo, da je začel gledati, kam so ga pripeliali njegovi voditelji, ki ne zastopajo interesov slovenskega kmeta in delavca. Gospodje, naš pokret je obstojal že pred leti, ko se še noben slovenski politik in diplomat ni upal govoriti o Slovenski Republikanski Stranki.

Mi Belokranjci smo tudi zavedni možje in zato smo spoznali, da z večnimi obljubami nismo dovolj plačani. Slovenska ljudska stranka je vedno le obljubovala, storila pa ni nič. Zato smo se mi, kmečki možje iz občin Vrh in Vinica, sami odločili in začeli organizacijo v duhu kmečkega republikanskega pokreta. Vi-

Republikanci na Kranjskem!

Vaša škrinjica na Kranjskem je edino le

4.

To je škrinjica

Slov. republikanske stranke kmetov in delavcev.

Poučite zlasti v novomeškem in belokranjskem okraju ljudstvo o teh volilnih sleparijah. Naša škrinjica je edino le **ČETRTO** na Kranjskem, na Štajerskem pa **DRUGA**.

Tudi na Štajerskem se je pojavil izdajalec pravega republikanskega pokreta v osebi trgovca **Tom Veldina iz Središča**. Ta se je pridružil izdajalcu Lovrekoviču na Hrvaškem in deli njegov list »Slobodni seljak« med ljudi ter ljudstvo vara, da naša »Slovenska republikanska stranka kmetov in delavcev« ni prava, ampak njegova, to je Lovreković-Veldinova, ki da je v zvezi z Radičem. V resnici pa je bil Lovreković še pred volitvami zaradi izdajstva nad stranko izključen iz sedaj razpuščene »Hrvatske republikanske seljačke stranke.« Seveda Veldin, ki pobira pri ljudeh podpise za svojo stranko, ne bo uspel, ker je na Štajerskem nosilec naše liste **slučajno** Radič sam. Vendar opozarjamo naše somišljenike na Štajerskem na Veldinovo početje.

deli smo, kako se naš bratski sosedni narod hrvaški zaveda svojih pravic, pa smo poslali nekaj mož v Zagreb do g. Radiča, ki nam je drage volje raztolmačil položaj in svoje ideje. In smo takoj nastopili s kandidatno listo republikanske stranke, ali na žalost prepozno. Pa čeprav nismo zadnjič uspeli, mi nismo odnehali, pa če se vsi naši nasprotniki magari na glavo postavijo. Mi ne zgubimo poguma, tudi če zgubimo g. Prepeluha, ker ne odnehamo od svoje republikanske ideje. Gospod Prepeluh pa nam je dobro došel in zato mu čestitamo in ga spoštujemo kot prvega moža v Sloveniji, ki neustrašeno koraka na čelu našega pokreta.

Dragi tovariši Slovenci in Hrvati! Mi se moramo skupno boriti proti našim sovražnikom, ki so za monarhijo in za militarizem in ki so se med vojno lepo doma valjali in se gostili s pečenko, ko so kmetje in delavci zmrzovali v strelskih jarkih.

Zato vam kličem: Slovenski republikanci, pojdite 8. februarja vsi na volišče in vrzite svojo kroglico v škrinjico Slovenske republikanske stranke, kjer je nosilec g. Albin Prepeluh. Ta dan bomo obsodili vse tigre, leve in volkove, ki so se mastili na račun naših žuljev. Posnemajte mene podpisanega, ki sem že veliko žrtvoval denarja, časa in truda za republikansko idejo. Pri zadnjih volitvah sem hodil po 60 kilometrov daleč na kolodvor v Črnomelj po snegu in blatu in zato vem, kaj se pravi delati in ustanavljati republikansko organizacijo!

Naša ideja pa naj se širi po vsi državi od Triglava do Vardarja. Čeprav ubijejo Radiča in Prepeluha, naše ideje in našega pokreta ne ubije nobena sila več, ampak še več in vedno več bo Radičev in Prepeluhov na Hrvaškem in v Sloveniji.

Kristus je rekel svojim učencem: Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete! Dragi somišljeniki! Tudi vi čujte, poslušajte, premislite in se borite, da ne pridemo v skušnjavo, da nas sovražniki ne premagajo!

Tako vam povem na dan sv. Stefana, na god Stefana Radiča. (Podpis.)

Iz **Bohinja** smo prejeli: »Nedavno smo brali nekod, da se sedanja vlada najbolj opira in zanaša na armado. Pa se ti naceti motijo! Jaz mislim, da nas hočejo s tem samo zastrašiti, da bi ostali mi 8. februarja doma ali pa da bi volili vlado. Pa ne pojde! Mi vas, ki ste sami vladni podrepniki, sovražimo iz dna duše! Vi ste tisti, ki bi najraje prodali ves slovenski rod za skledo leče. Vi ste sinovi slovenskih mater, pa ne marate biti Slovenci. Svojo rodno zemljo bi radi prodali pijavkam in ujedom našega naroda, pa vas ni čisto nič sram za to? Bodite prepričani, da niste na pravi poti! Poguba naj zadene vaše črne duše! Vi mislite samo na nasilje, ampak poteptani boste Vi. Nas je nešteta množica, ki smo pripravljene braniti svoj dom, ker hočemo res imeti svobodni dom, ne pa dom sužnosti in hlapčevanja. Zato pa, republikanci, 8. februarja vsi na dan, vsi na plan, ker naš čas prihaja! Naša zmaga bo slavna, če bomo volili **ČETRTO** škrinjico na Kranjskem, na Štajerskem pa **DRUGO!** — Republikanec.

Dnevne vesti.

Pri nas in drugod. V hrvaškem listu »Riječ« smo našli dne 8. januarja t. l. sledeče poročilo: »V Našicah poučuje v šoli verouk neki frančiškan, pater Viktor Tomlinovič. Pred Božičem je rekel učencem v šoli: »Otroci, pozdravite svoje stariše in recite jim, naj glasujejo za Radiča. Tudi jaz bom volil Radiča. Ko boste pa dorastli, glasujte zopet za Radiča. Če bo on predsednik republike, ga lahko vrzemo, kralja pa ne moremo... Ljudje plačujejo davke, ta denar pa dobivajo orjunaši, ki so za Belgrad. Svi su sadanji ministri prokleti lopovi. Pašičev je sin ukrao cijelu državnu blagajnu, pa mu nije ništa, a ako siromašnom železničaru samo 10 dinara manjka u blagajni, on odmah izgubi službu.« Končno je pater zaklical v šoli: »Živijo Radič!« — »Riječ« je demokratski list in gosпода patra zmerja zaradi njegovih besed na vse pretege. — Pri nas v Sloveniji nimamo patra, ki bi tako govoril.

Svoje »republikansko« listo je vložil g. Murn. Vložil pa je svojo listo **samo za Kranjsko, ni je pa vložil za Štajersko!** Na Štajerskem je ni vložil zato, ker pripoveduje Dolencem, da je on »edini pravi Radičev zastopnik v Sloveniji«, na Štajerskem pa **slučajno** kandidira g. Stefan Radič sam, in bi zelo čudno izgledalo, če bi g. Murn na Štajerskem pripovedoval, da **kandidira on kot »Radičev zastopnik«** proti samemu g. Radiču! Iz okolnosti, da g. Murn svoje liste na Štajerskem ni vložil, pa lahko razvidijo tudi volilci na Kranjskem in zlasti na Dolenskem, kako lep »Radičev zastopnik« je g. Murn!

Gospod Murn se boji! Ko je gospod Murn zvedel, da je zagrebško sodišče izpustilo iz zavora nekaj voditeljev hrvaške republikanske stranke, se je silno prestrašil! Dolej je namreč upal, da hrvaški republikanci ne bodo mogli slovenskim volilec povedati, da nimajo oni z g. Murnom nič opraviti, češ saj so zaprti! Sedaj so pa izpuščeni in g. Murn s strahom in trepetom čaka, kako ga bo n. pr. dr. Maček pred slovenskimi republikanci pral in mu povedal, kar mu gre! Gospod Murn se bo kmalu prepričal, da ima laž kratke noge!

Kdo kandidira na »republikanski« listi g. Murna? Na »republikanski« listi g. Murna kandidirajo ljudje, ki jih prav nobena organizacija slovenskih republikancev ne pozna! Te gospode je »postavil« gospod Murn sam v upanju, da bodo hrvaški republikanci zaprti in da ne bodo mogli slovenskim volilec povedati resnice o njem in o

Iz občine **Grosuplje** smo prejeli: Star sem že nad 40 let in že 20 let zasledujem politiko. Videl sem že mnogo sveta, nikjer pa še nisem videl tako slabega gospodarstva kakor je sedaj pri nas. Od nas izvoljeni možje bi morali ostati možje in tudi na nas kaj gledati. Dandaneš bi moral človek delati noč in dan in nič jesti, če bi hotel plačati samo dohodninski davek. Kdo je tega kriv? Eni pravijo, da Žerjav, drugi, da Pucelj, drugi zopet pravijo, da klerikaleci. Jaz pa mislim, da so vsi krivi, ker so nam vsi vsega vraga obljubovali, napravili pa niso nobeden nič. Kakor hitro so prišli h koritu, so se sami najedli, na nas so pa pozabili. Zato premislite, ljudje božji, da prihaja sedaj čas, ko se lahko pomagamo sami in zato vam kmetom in delavcem pravim: »Glasujte vsi za republiko, da bomo enkrat rešeni tega hudega jarma! Le pogledjte Ameriko in Švico! Tam je republika, pa so bogati ljudje, pri nas je pa sama beračija! Zato vrzite vsi dne 8. februarja svoje kroglice v **republikansko škrinjico**, ki je na Kranjskem **ČETRTO**, na Štajerskem pa **DRUGA!**«

njegovih kandidatih. Med kandidati na listi g. Murna sta baje tudi dva bivša komunisti, za katera **sami komunisti ne marajo več**; sicer bi jih bili sami postavili za kandidate na svojo lastno komunistično listo.

Je tako in ni tako. »Slovenec« piše, da so v Sloveniji tri stranke, ki kandidirajo na republikanskem programu, namreč stranka g. Prepeluha, stranka g. Murna in komunisti. To poročilo potrebuje pojasnila. Prvič: »Stranka g. Prepeluha« ni stranka g. Prepeluha, ampak je **slovenska republikanska stranka** ali SRS, ki ima na Kranjskem **četrto**, na Štajerskem pa **drugo škrinjico**. Drugič: »Stranke g. Murna **sploh ni**; njega so gotovi ljudje na račun njegove osebne častiteljnosti izrabili, naj kandidira, ker upajo, da se bodo dali slovenski republikanski glasovi na ta način cepiti. Ti ljudje računajo, da v slučaju, če postavi g. Murn svojo listo, ne bo dobil količnika ne g. Murn in ne slovenska republikanska stranka, ampak bodo oni sami imeli dobiček! Tretjič: O komunistih smo pa že zadnjič povedali svoje mnenje. Ti ljudje morajo delati na komando svojih belgrajskih vladinovskih priganjačev in zato se vsak pošten Slovenec s studom obrača od takih ljudi, čeprav pravijo, da so tudi oni »za republiko«. Oni so pa v resnici le za belgrajsko komando in nič drugega.

Nedosledna politika. Vlada je proglasila obznano na Radičevo stranko, češ da je Radič boljševik ali komunist. Komaj pa je bila proglasena obznana nad Hrvati, so že v Zagrebu vložili **pravi komunisti** svojo kandidatno listo in vlada je ni razveljavila! Z naše strani je sicer prav, da je ni razveljavila, ker privošimo tudi komunistom politično svobodo, ampak čudno je to, da vlada Radiča preganja kot boljševika, pravih boljševikov pa ne! Ali pa morebiti naši »boljševiki« niso pravi boljševiki, ampak samo vladni udani hlapci, kakor smo povedali že zadnjič? Kdaj se bodo slovenski delavci spametovali in nehali metati svoj težko zasluženi denar v nenasitna brezna belgrajskih »boljševičkih« komandantov, ki so tako pridno pomagali plesti vrv za vratove slovenskih in hrvaških republikancev?

Zakaj je dinar rastel? Pretekli teden je vrednost dinarja v Švici dosegla skoro 10. To se pravi, da se je dobilo za 100 dinarjev skoro 10 švicarskih frankov. Ta teden pa je dinar naglo padel, kar je tudi popolnoma razumljivo. Vladni listi so sicer na dolgo in na široko pisali, da raste dinar zato, ker je naš izvoz silno velik itd. To pa je bila de-

bela laž. Naš dinar je rasel samo zato, ker je vlada vrgla na borzo v Curihu nekaj milijonov nemških zlatih mark, ki jih je dobila na račun nemške vojne odškodnine. S tem denarjem je vlada dinarje v Curihu nakupovala in tako vrednost dinarja gnala kvišku. To je pa naredila zato, da bi po proglasitvi obznane in po aretaciji Radičevi svojim jugoslovanskim podnikom dokazala, kako zelo ves svet **odobrava** obznano in Radičevo aretacijo. Sedaj je pa nemške zlate špoge zmanjkalo in dinar je zopet padel. Ko bo pa vlada zopet dobila nemški denar, bo dinar zopet zrastlel, ker sedanja vlada **mora** »dokazati« vernemu ljudstvu, da uživa v svetu »neomejen kredit«. Kako je pa ta »kredit« drag, tega vlada seveda ne pove in tudi ne bo povedala.

Zaupnike in prijatelje, ki so te dni ali pa šele bodo prejeli naše letake za Kranjsko uljudno prosimo, da iste razdele med ljudstvo, zlasti v onih krajih, kamor naša republikanska ideja še ni prodrila!

Tov. Roman Bende, kandidat naše SRS za okraja Ljutomer in Slovenjgradec se nahaja še vedno v zaporu, dasi mu ni dokazano nič protipostavnega. Pošten in odkrit človek, kakršen je Bende, težko živi v naši državi. L. 1912. ob prvi balkanski vojni so ga v Avstriji preganjali zaradi srbofilstva. Med vojno je bil »p. v.« (politisch verdächtig). Pozneje so mu vzeli kruh in ga pognali na cesto klerikalci, ker se je pridružil našemu republikanskemu pokretu. Njim se je pridružil sedaj še PP-režim, ki po nedolžnem preganjanju tega idealnega moža. Zasedujejo in zapirajo ga pa isti ljudje, ki so ga že v Avstriji!

Sv. Andraž v Halozah. Ko se je naš tovariš in član glavnega odbora Martin Vindiš vračal dne 6. t. m. iz Ptujске gore, kjer mu je orožništvo na povelje Pašiča et komp. preprečilo javen sbod Slov. rep. stranke, skozi sv. Vid niže Ptuj, ga je iz zasede na javni cesti **napadlo** v bratski slogi nič manj kakor 5 orjunašev in klerikalcev. Raztrgali so mu edino nedeljsko obleko, polomili dežnik itd. in le srečnemu slučaju je zahvaliti, da ga ni — ubili. To je sad hujskarije videmskega kaplana in tamkajšnjih učiteljev, zagrizenih orjunašev. Kmetje in delavci, Vi poznate dobro mirnega in požrtvovalnega tov. Vindiša! Ta **besni napad** ni veljal njemu kot — osebi, temveč Vaši — ideji.

Tudi g. Pucelj se je oglašil in je v svojem »Kmetijskem listu« napisal, da republike ni treba. Skoda za moža, da piše take čenče. Naj se raje vozi po svoji kočevski železnici in naj pusti volitve in republiko v miru.

Pomilovanja vredni ljudje smo mi, republikanci, kakor zatrjuje »Slovenec«, ki pravi: »Republikanci pa zbujaajo samo pomilovanja, ker so pravi nebodigatreba« v slovenski politični zgodovini s svojim od SLS izposojenim programom. — Da smo po mnenju **monarhističnih** voditeljev SLS nebodigatreba, prav radi verjamemo. Monarhisti republikancev nikjer ne marajo. Glede »izposojenega« programa pa priznamo, da imamo mi res mnogo točk v svojem programu, ki jih ima tudi SLS, samo ene točke nima SLS kot jo imamo mi, in to je **republikanstvo**. Tega si nismo »izposodili« od SLS, ker kdor nekaj nima, tega tudi posoditi ne more.

»Seveda«. »Slovenski Narod« poroča, kdo so republikanski kandidati na Štajerskem in dostavlja svojemu poročilu opazko, da bo republikanska kandidatna lista na Štajerskem »seveda« razveljavljena. — Če »Slovenski Narod« tako pravi, še to čisto gotovo ne bo zgodilo!

Se ena »Narodova«. »Slov. Narod« je povedal v pondeljek, da je Radič pisal iz zapora tri pisma, ki so jih pa dobili in odprli. Potem pripovedujejo, da v enem teh pisem Radič naroča republikancem v Sloveniji, naj volijo Slovensko ljudsko stranko, to je **monarhistično** Slovensko ljudsko stranko! Tako **prismodarjajo** lahko napiše samo še »Narod«. — »Narodovo« poročilo je popravilo »Jutro«, ki pove, da Radič naroča slovenskim republikancem, naj volijo **republikansko** listo, ki ima na Štajerskem **drugo**, na Kranjskem pa **četrt** škrinjico.

Ostudne metode političnega boja. Ker nasprotniki kmečko-delavskega republikanskega pokreta ne morejo za svojo monarhistično, militaristično in kapitalistično politiko navajati nobenih stvarnih argumentov, so začeli z blatenjem oseb. Spravili so se zlasti nad g. A. Prepeluha, o katerem si izmišljajo najbolj ostudne laži. Tako je za centralistično Vidovdansko ustavo kupljeni minister, poprej živinski mešetar Pucelj začel obrekovati g. Prepeluha na najbolj lažniv način. Napisal je brošuro »V boj za kmet-

sko vladol«, kjer ni najti ne ene modre misli, pač pa polno osebnih napadov, ki vsi temelje na boleštni domišljiji in razdraženosti ministra Pucelja, s katerim bo ljudstvo 8. februarja do fermenta pomedlo. Ta brošura in podobni članki g. ministra iz Vel. Lašc v »Kmetijskem listu« dokazujejo strašno **duševno revščino** tega širokoustnega mesečarja, ki ga bo zgodovina političnega boja današnjih dni najbolj obsodila. To ni politični boj, kakor ga upravičeno zahteva visoka kulturna stopnja slov. naroda, to je marveč pravo sejmarsko kričanje in laganje. Zal, da ta mož ni osamel. Iz raznih krajev nam poročajo, da ga posnemajo v teh metodah tudi bivši klerikalni ministri, zlasti g. prof. Sušnik, o katerem smo imeli nedavno boljše mnenje. Mi gremo preko teh klevet duševnih rev suvereno na dnevni red.

Tisti, ki je nekdanj evetočo »Samostojno kmetijsko stranko« privedel do razsula zaradi svoje osebne častilakomnosti, g. minister Pucelj, kateri je s Pašičem vred spletel današnji bič centralizma za Slovence in Hrvate, očita g. Prepeluhu, da se je iz navadnega pisarja povzpjal do današnjega ugleda! Prav! Pucelj je naredil drugače. Ko je dorastel, mu je mati izročila prav čedno domačijo, na kateri pa je Pucelj tako sijajno gospodaril, da so mu jo prav kmalo prodali na javni dražbi.

Dopis iz Gorenjske (odgovor »Domoljubu«). Zadnjega »Domoljuba« zelo boli shod SRS v Senčurju. Prizna, da je bilo navzočih precej ljudi, toda pristašev g. Prepeluha je bilo baje komaj za prste obeh rok. Priznava tudi, da je govornik našlihal idejo republike v krasnih besedah. Nadalje trdi »Domoljub«, da bodo volilci oddali svoje kroglice za SLS zato, ker so možje — značaji. Opravlja grdo, da kandidat SRS za kranjski okraj menjuje svoje politično prepričanje, kakor aprilsko vreme.

Povemo pa, da imate vi shode skoro vsaki dan, ker se tresete pred odločitvijo ljudstva. Naš shod je bil javno razglašen in prišli smo nanj kot možje, ki se nikogar ne bojimo. Vi pa se skrivate in tresete pred nasprotniki! Mi smo mlada, nova stranka. Prišli smo in povedali svoj program. Vi pa od nevednih ljudi kar zgrda zahtevate, da glasujejo za Vas, sicer pa radi **zlorablajte** vero, ker trdite ljudstvu, da gre za vero. Gre pa resnično le za monar-

hijo ali republiko. Mi smo na našem shodu povedali resnico in g. Prepeluh je vsem navzočim govoril iz srea. Vi živite politično od samih obljud, Vaš Brodar je rekel na shodu v Kranju, da naša avtonomija ni več daleč. Ko pa ste bili na vladi, niste storili ničesar ne za avtonomijo, ničesar glede davkov in sploh nič, samo **ošabni** ste bili kakor kak star avstrijski baron. Zakaj ne poveste odločno, ali ste republikanci ali monarhisti? Samo ljudstvo bočete farbati.

Na nekem našem shodu je bil Brodar vprašan: Kdo pa je to naredil, da smo, kar smo? Odgovor je bil: To pa ne vem! O Brodar ve, samo povedati **ne sme**, da je bil to njegov politični gospodar — **dr. Korosec!** Glede g. Brodarja ve vsa Gorenjska, da se je nekoč peljal v Belgrad samo zato, da izposluje neke ugodnosti enemu tujemu državljanu. Za velike davščine, ki se nalagajo našim kmetom, se pa ni čisto nič zanimal. Najprej ste bili samo »Jugoslovani«. Potem ste bili za »avtonomijo«. Sedaj ste zavrgli oboje in ste zopet za »samo slovenstvo«. Vi ste politična mavrica, ki ima mnogo raznih barv. Barve imate pa le za ljudstvo. Cilj pa vam je eden: Obdržati se na političnem površju za **vsako** ceno. Neodkritosrčni ste! Zato Vas ne maramo več. Ne maramo, ker smo **odkriti republikanci**.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Neki dopisnik, ki mi je pa dobro znan, se je obregnil v »Kmetijskem listu« z dne 17. jan. 1925., št. 1. ob mene in mojega namestnika Vegelna čes: ta dva bosta toliko koristila Prepeluhovi republiki kakor je l. 1923. Polovič koristil Žerjavu. Dopisnik tudi nekaj namiguje glede mojega značaja itd. Povem mu pa, da dobro poznam njegova jetra in obisti in ga prosim, naj nikar samo namiguje izza plota in iz podstrehe kakor navadno! Torej krepko na dan z dejstvi in imenom, da potem temeljito obračunava. Mila tolažba, zakaj nastopam samo proti »Samostojnežem« a klerikalcev pa pustim v miru — ni na mestu. Kajti jaz ne napadam nobenega, ampak se samo branim. Dokaz temu je dopis »Kmetijskega lista« in moj odgovor. **Jože Horvat**, posestnik in kandidat SRS za Krški okraj.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSKIH REPUBLIKANECV.

Odgovorni urednik Oskar Schiller. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Za pouk in zabavo je potrebno dobro čtivo, ki je tudi veselo in kras knjižici. Za Din 5.— se dobi najboljši Kellerjev roman

Regina

Za Din 15.— najlepši roman srbskega pisatelja Aušića

Občinsko dete

in za Din 14.— se dobi knjiga

Zeleni kader

ki opisuje življenje legijonarjev za časa svetovne vojske in razsula Avstrije — v tiskarni

J. Blasnik nasled. v Ljubljani, Breg št. 12.

Denar je poslati naprej.

Posojilo

Želite oddati? — Javite naslov: **»Posre dovalcu«** LJUBLJANA, Sv. Petra c. 23, ki ga odda interesentom.

Izšla je Blasnikova **Velika Pratika**

za navadno leto 1925 ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpošteván se od naših pradedov. — Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zate pride prav vsaki slov. rodbini. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 6 Din; kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnik nasled. tiskarna in litograf. zavod Ljubljana, Breg št. 12.

Rupim. Dunajski in Ljubljanski Zvon, Kres, Slov. Bčelo, Slov. Glasnik in vse druge knjige

HINKO SEVAR antikvariat knjigarna

Ljubljana, Stari trg 34

Komisijsko trgovino in trgovsko agenturo obavlja

»Posredovalec« Ljubljana, Sv. Petra, cesta št. 23.

Ure Zlatnina

F. P. ZAJEC optik

LJUBLJANA, Stari trg 9.

Ščipalci Očala

15letno jamstvo

najpopolnejši **Stoewer** šivalni stroj s pogreznjivim transporterjem (grabljice). Z enostavnim premikom je stroj pripravljen za **štepanje, vezenje ali šivanje.**

Ludovik Baraga, Ljubljana Selenburgova ul. 6, I. nadstr.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

ki postaje v novepostavljenih prostorih

r. z. z. o. z.

Mestni trg 6

v Ljubljani

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje po **8%** ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi više po dogovoru.

Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema eesije in inkaso faktur.

Trboveljski premog tudi na obroč. koke angleški premog šlezjske brikete dobavilja

ILIRIJA Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

Ustanovljeno 1898

registroyana zadruga z omejeno zavezo

Aleksandrova cesta 5

Telefon št. 367

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri brez vsakga odbitka.